

แบบรายงานสรุปผลการเข้ารับการพัฒนาความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘

เรียน ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก

ด้วยข้าพเจ้า นางสาว สุรารักษ์ ชางนา ตำแหน่ง เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน สังกัด สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ฯ หลักสูตร แนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ในวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๗ เป็นเวลาทั้งสิ้น ๑ วัน ณ ระบบการอบรมด้วยระบบการเรียนรู้ออนไลน์ Digital Government Development Agency (DGA) ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจัดโดย สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้ารับพัฒนาความรู้ฯ หลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการพัฒนาความรู้ฯ เพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑. การพัฒนาความรู้ฯ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑.๑ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ

๑.๒ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชาของการพัฒนาความรู้ฯ มีดังนี้

๒.๑ ข้อมูลเปิดเผยภาครัฐ คือ “ข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยต่อสาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงและใช้ได้อย่างเสรี ไม่จำกัดแพลตฟอร์ม ไม่เสียค่าใช้จ่าย เผยแพร่ ทำซ้ำ หรือใช้ประโยชน์ได้โดยไม่จำกัดวัตถุประสงค์” หรือสรุปได้ว่า คือ ข้อมูลภาครัฐที่ผ่านกระบวนการจัดลำดับชั้นความลับของข้อมูลแล้วว่าเป็น “ข้อมูลสาธารณะ” ผู้ใช้งานสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้งานวิเคราะห์ หรือดัดแปลงได้ตามความต้องการ

๒.๒ การเปิดเผยข้อมูลเปิดเผยภาครัฐ คือ การนำข้อมูลไปเผยแพร่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อคนทุกกลุ่ม เพื่อช่วยสร้างความโปร่งใสให้กับภาคส่วนต่าง ๆ ในการบริหารประเทศช่วยสร้างความคุ้มค่าให้กับสังคม และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจพร้อมกันนั้นยังสร้างการมีส่วนร่วมให้กับประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลเพื่อตรวจสอบได้อีกด้วย และการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐจะเกิดประโยชน์กับภาคต่างๆ ได้แก่

ภาครัฐ

- ทำให้เกิดธรรมาภิบาล
- ลดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน
- มีประโยชน์กับการวางแผนเชิงนโยบาย
- บูรณาการการใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันและยังปรับปรุงการให้บริการสาธารณะ

ภาคเอกชน

- ข้อมูลเปิดไปต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ
- ขับเคลื่อนนวัตกรรม
- เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับประเทศได้

ภาคประชาชน

- เสริมสร้างการมีส่วนร่วมกับภาครัฐ
- มีการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลภาครัฐที่ดีขึ้น
- นำข้อมูลไปพัฒนาหรือต่อยอดนวัตกรรมต่างๆ ได้อย่างขึ้น

๒.๓. ประเภทและความสัมพันธ์ของข้อมูล ข้อมูล แบ่งได้ทั้งหมด ๕ ประเภท ได้แก่

๑) ข้อมูลขนาดใหญ่

๒) ข้อมูลเปิด

๓) ข้อมูลภาครัฐ

๔) ข้อมูลเปิดภาครัฐ

๕) ชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูง ซึ่งในแต่ละประเภทจะมีความสัมพันธ์กัน ยกตัวอย่างเช่น มีข้อมูลหนึ่งเป็นข้อมูลขนาดใหญ่ โดยหนึ่งในข้อมูลขนาดใหญ่นั้น จะมีประเภทข้อมูลที่ชื่อว่า ข้อมูลเปิดและข้อมูลภาครัฐอยู่ด้วย ซึ่งข้อมูลเปิดนั้นหมายถึงข้อมูลที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรี และข้อมูลภาครัฐก็คือ ข้อมูลที่อยู่ในการครอบครองของหน่วยงานภาครัฐ และบางส่วนของข้อมูลเปิดกับข้อมูลภาครัฐมีความสัมพันธ์กันอยู่ส่วนนั้นเราจะเรียกว่า ข้อมูลเปิดภาครัฐ หมายถึงข้อมูลเปิดที่หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยต่อสาธารณะได้ และเมื่อแตกย่อยลงไปอีก จะพบว่า มีข้อมูลประเภทชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูงอยู่ในข้อมูลเปิดภาครัฐด้วย ขณะเดียวกัน ชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูงนี้ ก็ สามารถอยู่ในชุดข้อมูลใหญ่ ข้อมูลเปิด และข้อมูลภาครัฐได้ด้วยเช่นกัน โดยชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูงจะถือเป็นข้อมูลที่มี ประโยชน์ทั้งในมุมผู้ให้ข้อมูลและมุมมองของผู้นำข้อมูลไปใช้ ชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูงต้องเป็นข้อมูลที่ตรงความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลอย่างแท้จริง และสามารถนำไปใช้ต่อได้อย่างกว้างขวาง

๒.๔ การเตรียมข้อมูลเพื่อเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ มี ๒ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การพิจารณาคูณลักษณะข้อมูลเปิดภาครัฐ ๑๐ ประการ

๑. สมบูรณ์ (Complete) - ข้อมูลต้องครบถ้วน พร้อมใช้และไม่เป็นข้อมูลสวน

บุคคล

๒. ประถมภูมิ (Primary) - ได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรง โดยไม่ปรับแต่ง

๓. เป็นปัจจุบัน (Timely) หรือต้องเป็นข้อมูลที่ปรับปรุงล่าสุด.

๔. เข้าถึงได้ง่าย (Accessible) และใช้งานได้หลายช่องทาง

๕. อ่านได้ด้วยเครื่องหรือคอมพิวเตอร์สามารถประมวลผลได้ (Machine - readable)

๖. ไม่เลือกปฏิบัติ (Non-discriminatory) ผู้ใช้จะตองใช้ข้อมูลได้อย่างอิสระ

๗. ไม่จำกัดสิทธิ (Non-proprietary) ซึ่งจะต้องอยู่ในรูปแบบมาตรฐานที่สามารถ

ใช้ได้หลายสิทธิ

๘. ปลอดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (License-free) ผู้ใช้สามารถใช้ได้โดยไม่ผิดกฎหมายและไม่ต้องขอ อนุญาตใคร

๙. คงอยู่ถาวร (Permanence) หมายถึงข้อมูลต้องสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา และควบคุมการเปลี่ยนแปลง ของชุดข้อมูล

๑๐. ไม่มีค่าใช้จ่าย (Free of charge)

- ผู้ใช้ข้อมูลจะต้องไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงข้อมูล กรณีที่มีกฎหมายกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะของข้อมูลเปิดภาครัฐอย่างหนึ่งอย่างใด ไว้เป็นการเฉพาะให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินความพร้อมของการเปิดเผยข้อมูล ผ่าน ๕ กิจกรรม คือ

๑. จัดทำแผนบริหารจัดการและเปิดเผยข้อมูล

๒. สร้างองค์ความรู้และทักษะให้กับผู้ใช้ข้อมูล ส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ

ภายในหน่วยงาน

๓. สนับสนุนและส่งเสริมการนำข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่

๔. กำหนดงบประมาณที่จำเป็นต่อการเปิดเผยข้อมูล

๕. กำหนดกลยุทธ์ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานในการเปิดเผยข้อมูลที่ชัดเจน

๒.๕ ขั้นตอนการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ

๑. สํารวจและคัดเลือกชุดข้อมูลที่มีชั้นความลับ เป็น “ข้อมูลสาธารณะ” หรือเป็นชุดข้อมูลที่ควร นำมาเปิดเผย

๒. ระบุประเภทของชุดข้อมูล ความสำคัญของข้อมูลและทิศทางในการใช้ข้อมูล โดยพิจารณาตามลักษณะอย่าง ใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- ข้อมูลที่กฎหมายกำหนดให้เปิดเผย เช่น ข้อมูลแผนงาน โครงการต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ต้องเปิดเผยตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นต้น

- ข้อมูลที่เปิดเผยตามภารกิจของหน่วยงาน เช่น ข้อมูลเชิงสถิติการให้บริการต่าง ๆ

- ข้อมูลที่เปิดเผยเพื่อสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต เช่น ข้อมูลงบประมาณ ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง

- ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาบริการภาครัฐ

- ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อกลุ่มผู้ใช้งาน เช่น ข้อมูลการเกิด อาชญากรรม

๓. จัดลำดับความสำคัญในการเปิดเผยจากคุณค่าของชุดข้อมูล หากมีจำนวนชุดข้อมูลเปิดภาครัฐจำนวนมาก และไม่สามารถเปิดเผยได้ในคราวเดียวให้พิจารณาจากคุณค่าและคุณภาพของชุดข้อมูล รวมทั้งการบริหารจัดการชุดข้อมูล หากข้อมูลชุดใดมีคุณค่าสูง ข้อมูลมีคุณภาพและอยู่ในรูปแบบที่พร้อมเปิดเผย ให้พิจารณาเปิดเผยข้อมูลชุดนั้นก่อน

๔. รวบรวมจัดทำชุดข้อมูล ข้อมูลที่มาจากหลายส่วนงาน หลายรูปแบบ ให้คัดแยก และรวบรวมข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบชุดข้อมูล

๕. พิจารณาการเปิดเผยข้อมูล โดยข้อมูลที่สามารเปิดเผยได้เป็นข้อมูลตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

- ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับ ความมั่นคงตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และ พ.ร.บ. ขาว กรองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

- ข้อมูลที่ไม่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลฯ ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือ พ.ร.บ. ข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

- ข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับการอนุญาตให้เปิดเผยได้

- ข้อมูลที่มีกฎหมายเฉพาะให้เปิดเผย

- ข้อมูลที่ไม่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้าหรือความลับทางการค้า ไม่มีการ อางสิทธิ์ในทรัพย์สินทางปัญญา

๖. ตรวจสอบคุณภาพและเตรียมข้อมูลสำหรับเผยแพร่ ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- ชุดข้อมูลอยู่ในรูปแบบเปิดที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น ไฟล์ .csv

- ไฟล์อยู่ในรูปแบบที่สามารถเปิดเผยได้ และผ่านการตรวจสอบคุณภาพข้อมูล มีรูปแบบวันที่และเวลา และรหัสต่าง ๆ ในมาตรฐานเดียวกัน

- มีการกำหนดความถี่และวิธีการปรับปรุงข้อมูล

- มีการจัดทำเมทาดาดา (Metadata) หรือข้อมูลที่อธิบายรายละเอียดของชุดข้อมูลที่เผยแพร่ เพื่อความ สะดวกสำหรับผู้ใช้งานข้อมูล

๗. ดำเนินการขออนุมัติเพื่อเปิดเผยข้อมูลจากหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐในการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ

๘. เปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ เมื่อได้รับอนุญาตให้เปิดเผยข้อมูล โดยสามารถเผยแพร่ข้อมูลเปิดภาครัฐที่เว็บไซต์ ของหน่วยงานและเปิดเผยผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐที่ data.go.th

๙. วัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาข้อมูลเปิดภาครัฐที่เผยแพร่อย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำแผนการปรับปรุงและพัฒนาข้อมูลจากผลที่ได้จากการวิเคราะห์ ประกอบด้วย

- แผนปรับปรุงชุดข้อมูลที่นำขึ้นเปิดเผยแล้ว ให้พิจารณาและวิเคราะห์จากข้อคิดเห็นและขอร้องเรียน

- แผนนำเขาชุดข้อมูลใหม่ โดยชุดข้อมูลที่มีควรเปิดเผย ได้แก่ ชุดข้อมูลที่ได้รับการเสนอ ให้เปิดเผยเพิ่มเติม หรือชุดข้อมูลที่สามารถนำไปใช้วิเคราะห์หรือพัฒนาบริการต่าง ๆ ได้

๑๐. นำผลที่ได้จากการวัดผลมาปรับปรุงชุดข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เช่น แกไขปรับปรุงข้อมูลเดิมใหม่มีความผิดพลาดน้อยที่สุด มีคุณภาพมากขึ้น ปรับปรุงหรือเพิ่มชุดข้อมูลให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้ใช้ข้อมูล รวมทั้ง กำหนดเป้าหมายการเพิ่มชุดข้อมูลเปิดภาครัฐ และข้อมูลที่มีคุณค่าสูง (High Value Datasets)

๒.๖ ประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ

ประโยชน์ต่อภาครัฐ : ช่วยสร้างความโปร่งใสในการบริหารภาคส่วนต่าง ๆ ของประเทศ เนื่องจากประชาชน สามารถเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนรวมในการตรวจสอบได้ ทำให้เกิดธรรมาภิบาล ลดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้ง หน่วยงานภาครัฐ สามารถนำข้อมูลเปิดภาครัฐของหน่วยงานอื่น มาประกอบการวางแผนเชิงนโยบาย หรือเกิดโครงการบูรณาการข้อมูลรวมกัน ช่วยสร้างความคุ้มค่าให้กับสังคม

ประโยชน์ต่อภาคเอกชน : สามารถนำข้อมูลเปิดภาครัฐไปต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ ขยับเคลื่อน นวัตกรรม รวมถึงเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับประเทศ

ประโยชน์ต่อภาคประชาชน : เป็นการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมกับภาครัฐในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จาก ข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลภาครัฐที่ดีขึ้น และนำข้อมูลไปพัฒนาหรือต่อยอดนวัตกรรมต่างๆ ได้อย่างขึ้น เพิ่มโอกาสในการ เข้าถึงทรัพยากรข้อมูลภาครัฐอย่างเท่าเทียมกัน

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ต่อตนเอง ได้แก่

เข้าใจในเรื่องแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลของรัฐ เพิ่มมากขึ้น และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการทำงานได้

๔. แนวทางในการนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ฯ ครั้งนี้ ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน มีดังนี้

สามารถนำความรู้เกี่ยวกับแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐของหน่วยงานได้

๕. ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

การขาดประสบการณ์ในด้านการนำความรู้ไปใช้ในหน่วยงาน

๖. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา เพื่อส่งเสริมให้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผล ได้แก่

ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐของหน่วยงาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)

(นางสาวสุรารักษ์ ชางนา)

ผู้เข้ารับการพัฒนาความรู้